

«Нам улууһа» муниципальнай тэриллин депутаттарын муньабын

БЫҤААРЫЫТА

«НАМ УЛУУУН БОЧУОТТААХ ГРАЖДАНИНА» ААТЫ ИҢЭРИИГЭ ТУҢУНАН» БАЛАҤЫАНҤАҤА УЛАРЫҤТЫЛЛАРЫ УОННА ЭБИИЛЭРИ КИЛЛЭРИИ ТУСТАРЫНАН

«Нам улууһун Бочуоттаах гражданина» ааты иҥэриин механизмьын саҥардан тупсарар инниттэн улуус муньабын депутаттара быһаараллар:

1. «Нам улууһун Бочуоттаах гражданина ааты иҥэриин туһунан» балаҤыанньаҤа уларыҤтыллары уонна эбииллэри бигэргэтэргэ.
2. Бу быһаарыыны улуустаабы «Энсиэли» хаһыакка бөчөттииргэ.
3. Быһаарыы туолуутун хонтуруоллааһыны социальнай политикаҤа бастайааннай комиссияҤа (предс. Попов Р.Г.) сүктэрэргэ.

Улуус муньабын председателэ И.Н. БАИШЕВ

«НАМ УЛУУУН БОЧУОТТААХ ГРАЖДАНИНЫН ТУҢУНАН»

БАЛАҤЫАНҤА

УОПСАЙ БАЛАҤЫАНҤАЛАР

- 1.1. «Нам улууһун Бочуоттаах гражданина» аат киһиэхэ үйэтин устатыгар иҥэрииллэр. Аат маньык түбэлтэлэргэ иҥэрииллэр:
 - Нам улууһун социальнай-экономическай, культурнай сайдыыларыгар дьонунуоох кылааты киллэриин иһин;
 - Саха Республикаһын норуоттарын национальнай культураларын, төрүт итэҥэллэрин, духовнай сыаннастарын сайынарыыа общественнай уонна полтическай үлэни-хамнаһы ыһтан билиниини ыһыттарга;
 - сулууспальыр абэциһиэстэри уонна общественнай иһи толоруута үрдүк ситиһиилэри көрдөрбүтүгэр.
- 1.2. «Нам улууһун Бочуоттаах гражданина» ааты «Нам улууһа» МТ дьаһалтатын наҥараадалыыр комиссиятын туруорсуутунан Нам улууһун депутаттарын муньабын президиума иҥэрэр.
- 1.3. «Нам улууһун Бочуоттаах гражданина» аат иҥэрииллэр:
 - Нам улууһун территориятыгар 25 сылтан итэҥэ суох үлэстэбит уонна Саха Республикаһын, Россияй Федерация правительственной наҥараадаларын бэлэтэммит дьоннорго;
 - спорт, культура, наука уонна искусство уобаластарыгар үһүлүчү көрдөрүүлэри ситиһит Нам улууһун төрүттээх гражданинарга (үлэтир ыстааһы уонна улуус территориятыгар олоруута үһүн аахсыбакка туран);
 - «Нам улууһун Бочуоттаах аат» сорох түбэлтэлэргэ республика уонна Россия атын регионнарын гражданинарыгар Нам улууһун социальнай-экономическай уонна культурнай сайдыыларыгар дьонунуоох кылааты киллэриилэрин иһин иҥэриллиэхтэрин сөп.
- 1.4. «Нам улууһун Бочуоттаах гражданина» аат иҥэриллибит дьонугар «Нам улууһа» МТ уонна улуус муньабын сибидиэтэлиститибэлэрэ, дастабырыанньалара, Нам улууһун Бочуоттаах гражданинын түөскэ аныһыллар бэлэтэ туттарыллар.

II. «НАМ УЛУУУН БОЧУОТТААХ ГРАЖДАНИНА» ААТЫ ИҢЭРИИГЭ ИРДЭНИЛЛЭР БЭРЭЭДЭК

- 2.1. «Нам улууһун Бочуоттаах гражданина» ааты иҥэриин «Нам улууһа» МТ дьаһалтатын наҥараадалыыр комиссията көрөр.
- 2.2. Наҥараадалыыр комиссията маньык докумуоннары көрүүгэ ылар:
 - үлэ коллективтарыттан, профкомнартан, общественнай тэрилтэлэртэн ааты иҥэриигэ ходатайстволара (гербовой бөчөттиин бигэргэттилибит буолуохтаах);
 - кандидат характеристика уонна үлэтин биографията;
 - кандидат үлэтин киһикэтин куолспуята;
 - үлэ коллективын, профком, общественнай тэрилтэлэр үлэһиттэрин уопсай муньабын боротокуола.
- Ураты түбэлтэлэргэ республика уонна Россия атын регионнарыттан түһэр кандидаттарга наҥараадалыыр комиссия ирдир докумуоннара аҥыатыллыан сөп.
- 2.3. Наҥараадалыыр комиссия докумуоннары үөрөтөн баран бэйэтин ходатайствотун биир ый болдьох иһинэн улуус муньабын президиумугар бигэргэтиигэ киллэрэр.

III. «НАМ УЛУУУН БОЧУОТТААХ ГРАЖДАНИНА» ААТЫ ИҢЭРИИ БЭРЭЭДЭГЭ

- 3.1. «Нам улууһа» МТ дьаһалтатын наҥараадалыыр комиссиятын ходатайствотыгар олобуран улуус муньабын депутаттарын президиума туруоруллубут кандидатураны дьүүллүүр уонна ааты иҥэриин туһунан бүтэһиктээх быһаарыыны ыһынар.
- 3.2. «Нам улууһун Бочуоттаах гражданина» ааты иҥэриин туһунан уураах улуус муньабын председателэ уонна «Нам улууһа» МТ баһылыга илии баттаабыттарын кэнниттэн күүһүгэр киирэр уонна бөчөккэ тахсарга көңүллэнэр.
- 3.3. Ааты-суолу иҥэриин үөрүүлээх быһыыга-майгыга ыһыттылар. Сибидиэтэлиститибэни, дастабырыанньаны уонна түөскэ аныһыллар бэлэтин «Нам улууһа» МТ баһылыга туттарар.

IV. НАМ УЛУУУН БОЧУОТТААХ ГРАЖДАНИНЫН БЫРААПТАРА УОННА СОЦИАЛЬНАЙ КӨМҮСКЭЛЛЭРЭ

- 4.1. Нам улууһун Бочуоттаах гражданина маньык бырааптарынан уонна чөлчөттиилэринэн туһаналлар:
 - улуус территориятыгар ыһыттылар бары көрдөрүүлээх мероприятиеларга уонна спортивной күрэхтэһиилэргэ докумуонун көрдөрдөүгө босхо сыдыллар.
- 4.2. Нам улууһун Бочуоттаах гражданина улуус муньабын депутаттарын правовой акталарынан олохтоммут атын бырааптарынан уонна чөлчөттиилэринэн туһанар бырааптаахтар.
- 4.3. Бу уларытыллан бигэргэтилибит балаҤыанньа иһинэн «Нам улууһун Бочуоттаах гражданинын» аатын ыһыттарга үөһэ ахтылыбыт бырааптар уонна социальнай гарантиялар тутулдаллар.
- 4.4. Бэрээдэги кэни уонна сууттаны түбэлтэтигэр «Нам улууһун Бочуоттаах гражданина» аат улуус муньабын президиумун быһаарыытынан төттөрү ыһырыллар.

Спорт — тулуур, спорт — дьулуур

Бэс ыйын 12-13 күннэригэр, Нам с. киин сыһыанан пааркатыгар «Нам улууһа» муниципальнай тэриллин улуус муньабын, Ил Түмэн депутаттарынын кубоктарыгар спорт национальнай көрүҥнэригэр спартакиада ыһытына.

Улуу Кыайы 60 сыллаах үбүлүөйэ ыһытыллыбыт сайыныгар, Россияй Федерация көҥүлүн бэлэтиир күн бырааһынныкты кизгэммит, күөх торбос сууламьыт стадионга кыра нэһиликтэр холбоһон, нэһиликтэр сүүмэрдэммит хамаандаларын туру-

маандалара кыайылаахтарынан табыстылар.

Көрөөччүлэр болгомтопорун магардыһытын күрэхтэһиилэрэ ыһылылар. 62 кг Иван Осипов (Нам с.), 68 кг Эдик Григорьев (Түбэ), 74 кг Алексей Собакин (Хатырык), 82 кг Анатолий Гладков (Нам с.), 90 кг дылы Владимир Наумов (Хатырык), 90 кг үөһэ Евгений Иванов кыайылаахтарынан ааттанылар. Ветераннар ортолоругар 65 кг Алексей Софронов (Хатыр Ары), 75 кг дылы Николай Констан-

спорт маастара Вадим Семенов (Модут), Олимпийскай резерв училищетын бүтэрбит Гаврил Слепцов тэнгэ эристилэр. Сүрүн бириэмэ тэнгэһинэн түмүктэнэн эби бириэмэ эсэрэбиэйгэ Гаврил Слепцов бастакынан захват ылан кыайыны ситистэ. Хапсабайдаһан тустууга оскуола үөрэнэччилэриттэн кэскиллээх тустууктар тахан эрэллэрэ бэлэтэнэ. 55 кг Коля Степанов (1 №-дээх Нам орто полит. оск.) иккис, Хатырык орто оскуопатын 11-с кылааһын үөрэнээччитэ

ҮӨДЭЙДЭР ӨРӨГӨЙДӨРӨ

ордулар. Ыһыгар ис хоһоонноох паакаттарынан, араас өҥөөх былаахтарынан кизгэтиллибит стадионга нэһиликтэр делегациялара, спорду сэгээрээччилэр кэлбиттэр.

Бастакы күн, бэс ыйын 12 чыһылатыгар, сарсыардаттан программа быһыытынан күрэхтэһиилэр саҥаланылар. Эбиэттэн кизгэ спартакиаданы үөрүүлээхтик аһы сизэртума ыһытына. Улуус баһылыга Д.П. Корякин, Ил Түмэн Государственной Муньабын председателэ Н.С. Тимофеев бэрэстэбитэлэ Н.Х. Горохов, Ил Түмэн депутата Эрнст Березкин итэһэллээх киһитэ Т.Е. Сивцев улуус муньабын председателин солбуйааччы П.М. Попов, физическай культура уонна спорт улуустаабы отделин начальнига С.П. Ядрихинскай күрэхтэһиин кытыылаахтарынын эбэрдэлээтилэр уонна ситиһиилэри баҥардылар.

Национальнай ыстаһыларга уопаттар ортолоругар Руслан Новгородов (Нам с.) кыһыыга, ыстаһаҥа, куобаха 97 м 08 см түһэн бастаата. Эр дьонго 9 киһи күрэхтэспиттэн 1 Хомуустаах нэһилиэгиттэн Семен Колесов 105,94 см көрдөрөн чемпионнаата. Ветераннарга Үөдэйтэн Семен Эверстов 92 м 29 см түһэн кыайылаабынан табыста.

Гиревой спортка 60 кг ыйааһынаахтарга 41 очкуну сурулмут Алексей Гаврильгов (Үөдэй), 65 кг 77 очколаах Ефим Гоголев (Модут), 70 кг 55 очколаах Николай Абрамов (Нам с.), 90 кг үөһэ 60 очк. Афанасий Дьяковскай (Нам с.) бастаатылар. Ветераннарга 80 кг дылы ыйааһынаахтарга Хамаанаттан Павел Иванов, 90 кг дылы улуус киинитэн Александр Винокуров утарылаһааччыларын тулуппатылар. Хамаанданан түмүккэ улуус киинин, Үөдэй, Хамаантатта ха-

тинов (1 Хомуустаах), 85 кг дылы Данил Эверстов (Үөдэй), 85 кг үөһэ Юрий Эверстов (Үөдэй) чемпионнаатылар. Хамаанданан күрэхтэһиигэ Үөдэй, Нам с., Хатырык коллективтары инники табыстылар.

Хапсабайдаһан тустууга элбэх

Слава Данилов эмиэ ити ыйааһынтга ситиһилээхтик туһунна. 63 кг ыйааһынаахтарга Хатырык орто оскуопатын 10-с кылааһын бүтэрбит Артур Ноговицын тэнгэ эһиһыста.

Эр дьон народнай көрүҥнэргэ тутум эргиргигэр, үс төгүл үстэ ыстаһыыга, тааһы көтөбүүгэ, өһөс торбоско уонна 1000 м сүүрүүгэ күүстэрин холостулар. Эр дьонго народнай көрүҥнэр многоборьеларыгар Александр Абрамов (Хамаантатта) тэнгэһин булбата.

Дьахталлар троеборьеларыгар (ыстаһа, таас бырабыыта, 1000 м сүүрүү) 10 кыттааччыттан Партизантан Иза Иванова ыстаһаҥа иккис, таас бырабыытыгар бастакы, сүүрүүгэ иккис миэстэлэнэн 5 очкуну хомууан чемпионнаата.

Эр дьоннор хотугу многоборьеларыгар (уһуну ыстаһыыга, 3000 м кросс, сүгэни бырабыыта, наартаны үрдүнэн ойууга, маамьктаны бырабыыта) 7 киһи күрэхтэстэ. Киһилэртэн Хатырык бэрэстэбитэлэ 4 көрүҥгэ миэстэлэнэн 15 очколаах бастаата.

Чөлүкни атлетикаҥа эр дьоннор уонна дьахталлар уһун дистанцияҥа сүүрүүлэрэ киллэриллэнэр күрэхтэһиилэр катыһылаахтык аастылар. Дьахталлар 1500 м дистанцияларыгар 17 сүүрүк кытыыбытыттан Лия Сыроватскай (Хатыр Ары) 5 мүн. 48 сөк. кэлэн чемпионнаата. Эр дьон ити дистанцияҥа сүүрүүлэригэр 16 спортсмен стартата. Киһилэртэн Василий Охлопков (1 Хомуустаах) 4 мүн. 28 сөк. кэлэн бастаата. Бириһистээх миэстэлэргэ Семен Дьяконов (Түбэ), Петр Кутуков (Модут) тигистилэр. Эр дьон 10000 м сүүрүүлэригэр 7 киһи күрэхтэстэ. Киһилэртэн Афанасий Охлопков (1 Хом.) 40 мүн. 12 сөк. кэлэн утарылаһааччыларын тулуппата. Эр дьон 5000 м дистанцияларыгар 9 киһи стартата.

И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 110 сылын көрсө

ПААМАТЫННЫК ТУРУОХТААХ

най-политической, государственной деятельнэ И.Е. Винокуровка пааматынныгы туруоруорбут чакчы сирдээх быһыы буолуо этэ диибин.

И.Е. Винокуров 1896 с. тохсунньу 1 күнүгэр (эргэ стилинэн 1895 с. ахсынньы 20 күнүгэр) Нам улуунун Куһаҥан Ыал нэһилиэгэр дьаһаны дьэиз кэргэнгэ төрөөбүтэ. Оҕо сааһа олус ыараханник, эрэй-дөөхтүк ааспыт. Бастаан аҕата уолус саастааҕар өлбүтэ. Олнөҥүө сылыгар ийэтэ көрбөт буолбута.

Тулаайах буолан пансионатка ылыллыбыта. Үөрөтөр бастыһа ахсааннарыгар киирсэрэ. Онно үөрэммит сүүрбэ оҕоттон М.К. Аммосов, С.Д. Трапезников, С.К. Сивцев кэлин бөдөн партийнай салайар үлэһиттэр буолбуттара.

Уолуһу өлбүтүн кэһэ аны баайдарга батараактыы барбыта. Кэлин улаатан, дьону кытары тэнгэ сылдыр буолан баран, билэр дьоннорунаан Булуҥга балык булгааһыгар барсыбыта. Эдэр киһини хоту сир айылҕата, булда-аһа абылаабыта.

Ылдьаа нөҥүө сылыгар эмиз, дьону кытары, иккистээн Өлүөнэ төрдүгэр кэлсибитэ. Ылдьаа Мөлөкүүрөп ити сыл күһүнүгэр сир үчүгүйдик тоҥмутун кэнниттэн, таһаа И. Винокуров (Кыйдаара Уйбан) буоланнар, атыһыт Павлов Күһүүргэ тиэлли кэлбит таһаарһын, бэдэрэтигиттэри кытта тиэрдиһэн Усуяанаа аан бастаан кэлбитэ.

Манна кинилэр биһиги сирбитигэр Тастаахха мин эһэлэрбинин биһир кыһын кыстаабыттар этэ. Онтон саас, сыарҕа сырыһтаа киирбитин кэнниттэн, Ньюкууска (Н.И. Горюхов 1874-1968 сс.) эһэм ааҕы кытары элбэх сыарҕалаах ыттарынан Лээхэптэр арыһаларыгар барсыбыта. Онно сылдьаннар элбэх эрэйи көрсүбүттэр этэ.

Ол туһунан Илья Егорович Ви-

нокуров кэлин үлэһит буолан баран, бу курдук ахтан суруйбута: «Среди якутского богатства давно славилась своей заманчивостью Новосибирские острова (Муостуур ары), где было множество мамонтовых клыков (тогда имевших большую цену) и пушных зверей, белых медведей. Каждый обитатель этих ос-

тровов пользовался огромной популярностью, многие из них просто славилась. Туда шли именно удалые люди. Несмотря на трудности дорог, материальных лишений пришлось мне побраться туда в апреле 1918 года.

Двухлетняя жизнь на этих островах ничего не изменила в моей личной жизни, не смог добыть пушнину, ни клыков, ни слэвы. Часто голодал вместе с собаками и круглый год тянул лямку, вел самый дикий образ жизни. Не было столько-нибудь приличного заработка, все это не могло разочаровать меня», — дьээн.

1920 сыл сааһыгар кинилэр бултаабыт түүлээхтэрин туттара уонна аһыгар ас, саа сэрбэ булунар сыалтан Казаһыга арыллартан тахсыбыттар. Ол сылдьар кэмнэригэр Илья Винокуров Верхоянскайга кэлэн сэбиэскэй былааһы олохтуу сыл-

дыр совдеп инструктордарын Д. Петрову уонна Д. Новгородову көрсүбүтэ. Кинилэртэн Сибиригэ уонна Саха сиригэр Колчак былааһа сууллубутун, сиргэ-дойдута сэбиэскэй былаас олохтонон эрэрин көрөхсүн истибитэ уонна тугу даһаны быраган туран, саага ологу тутуһар биһир бигэ санаанан салайтаран Дьокуускайга кэлсибит.

И.Е. Винокуров дойдутугар Намна кэлээт, тыа сириҥи хара үлэһиттэрин саҥа төриллибит союһугар киирбитэ. 1921 с. тохсунньутуттан Дьокуускайга иһи ыйдаах советскэй-партийнай курска үөрэммитэ. Ол сылдьан кулун тутарга Губревком ячедьканын Коммунистическэй партиһа чилиһинэн ылыллыбыта. 1921-1922 сс. Саха сириҥи үрдүнэн гражданскэй сэрйи уота күөдьүйбүтэ. Намнаагы добровольческэй кыһыл этэрээт начальнигынан аһаммыта. Гражданскэй сэрйи кэнниттэн советскэй-партийнай үлэһиттэри бэлэмнээр курска үөрэнэн баран, Нам улуунун исполкомун председателинэн үлэһэбитэ.

Илья Винокуров 1924 с. бэс ыйыгар РК(б)П Саха уобаластаағы комитетин дьаһалынан Ис дьыала наркоматын боломуочунайынан аһанар уонна Булуҥ уокуругун исполкомун председателинэн талыллар. Кини салаататынан Булуҥга С. Новгородов уонна Ф. Михайлов бааһалара үлгүрүтүллэллэр, үрүгү бааһалар тохтохторун бүтэһиктээхтик эһэн Күһүүрү босхолуулар. Ити кэнниттэн Усуяана олохтоохторо үрүгү бааһалартан көмүскэһэллэригэр аһанан саа-саада аҕала, сэбиэскэй былааһы олохтуу Казаһыга кэлбитэ.

1926 сыл бүтүүтүгэр партия уобаластаағы комитетэ И.Е. Винокурову Москва куоракка БСК(б)П Кини Комитетин иһинээҕи партийнай үлэһиттэр 9 ыйдаах курстарыгар ыһыһыта. Курс сэбиэссэйэ К.И. Кирсанова (Е. Ярославскэй кэргэнэ) иһи баһтаабыт докумуонунан: «Табаарыс Винокуров курска үөрэммит кэмнэргэр партийнай-советскэй үлэһиттэри системалаата уонна теориянан байытта. Сайдыһа уонна биллээт-көрүүтэ биллэ эбилиһинэ. Политическэй быһыһы-майгыны уонна партийнай тутуу боппуруостарын табаттык дьүүрэллээр буолла. Бэйэтин партия сөптөөхтүк итиллэбиһит уонна дьисциплиналлоох чилиһинэн көрдөрдө. Партийнай политика уонна партийнай тутуу боппуруостарыгар халбаһнаабат. Сөптөөх сайдыһаах уонна дьүүрүттээх партийнай үлэһит аһанара сөптөөх», — дьээн үрдүк сыанабылы биэрбитэ.

1927-1929 сылларга И.Е. Винокуров Булуҥ уокуруктаағы исполкомун председателинэн, партия уокуруктаағы комитетин секретарынан үлэһэбитэ. Кини 1935 сылгы дьэри Саха АССР КК аппаратыгар, Намнаагы МТС директорунан, сир оҕоһуутун наркомун управлениетин начальнигынан үлэһэбитэ.

1935-36 сылларга И.Е. Винокуров Бүтүн Союстаағы Кини Ситэриилээх Комитет президиумун иһинэн үлэһиттэр тутуу үрдүкү курсулар үөрэммитэ. Ол кэнниттэн Булуҥ уокуругар үлэһит аһаммыта. Онно кини оройон сэбиэтин исполкомун председателинэн талыллан үлэһэбитэ. 1938 сыл сайын ССССР Үрдүкү Сэбиэтин депутатынан талыллыбыта. Саха АССР бастагы ыһырыһылаах сессията кинини Саха АССР доруобуйа харыстабылын министриһинэн аһаабыта.

И.Е. Винокуров 1939 сылга Саха АССР Народнай комиссардарын Сэбиэтин председателин солбуһааччынан аһаммыта. Кини культурнай тутуу, норуот үөрэтиитин, доруобуйа харыстабылын, наука, литература уонна искусство боппуруостарын салайбыта.

Кини салайар үлэһит дьүүрүгэр ордук Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэрйи сылларыгар чаһылхайдык көстүбүтэ. Ханньык даһаны ыар кэмнэргэ халбаһнаабат, көнө сүрүннээх, чаһылхай өйдөөх, модун санаалаах коммунист буолаһын дакаастаабыта. Ол курдук, олохтоох нэһилиһиннээх харса-хаһыра суох сыйһаннаһыт оҕоһоһу обком салаататын сыйһатын, ачыккааһын, хоргуууу алдьархайын төһө кыалларын туората сатааһын буолбута. Кини ону сэргэ Саха литературатын төрүттээчилэрэ А.Е. Кулаковскэй-Өксөкүлээх Өлөксөй, А.И. Софронов-Алама, Н.Д. Неустроев айымньылары дьонго-сэргэһэ токуру-

туллубакка тийэһин туһугар туруулаһыта.

Илья Егорович Винокуров 1943 сыл сайын Саха АССР Совнаркомун председателинэн талыллыбыта. Ити сыл күһүнүгэр Тихонон эргийэн, балык промышленноһун сайдыһытын билэ таарыһа истинник саньыр доғоттордоох Усуяанатыгар үсүһүн тийэһ сыйдыһыта. Онно кини Уус-Дьааны бөһүөлөгүн аһыгар американскэй «Каталина Н-275» Советскэй Союз Геройа буолбугу И.И. Черевичин летчиктаах ууга түһэр гидросамолетунан түһэн баран, аһаҕас уруттээх порт катеринан Казаһыга кэлбитэ. Очолорго балыгы төһө да сүүһүнэн тоннаһа булгаабыттарын үрдүнэн, аһаҕас сиппэт эбиттэр. Уус-Дьааны бөһүөлөгүн утары кумааһа балыктыыр биһир нуучка киһитэ, ыстаанын сийбэттэр биһир күндүбөйи уктан таһан иһарин тутан, государство балыһын уорбуккун дьээн, үс сыл хаайыһа ыһыһыттар дьиллэрэ. Хаһа ону, Илья Егорович бэйэтиһин тийэһ сыйдыһан, бу хантан ыһыт сокуоннарай, олох табыллыбат дьаһал дьээн балыгы тоһо-хана сиһи көнүлүлэһэн барбытын туһунан кырдьаҕастар өргө дьыла махтанан кэһисиллэрэ.

И.Е. Винокуров Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэрйи уонна сэрйиттэн эмсэһэлээһини оһорунуу ыарахан 1943-46 сылларга республика Министрдарын Сэбиэтин Председателинэн эһиклэ суох үлэһэбитэ. Кини Саха сириҥи үлэһиттэрэ фронтка көмөлөрүн тэрийбитэ, промышленноһу, тыа хаһаайыһытатын, наукаһы уонна культураны сайыһарыһа тус бэйэтиһинэн, туох баар кыаһын, дьүүрүн биһирэн туран сүһкөн үтүөнүнү оһорбута. 1946 сыллаахха кини ССКП Саха уобаластаағы комитетин бастагы секретарынан өрө таһаарыллыбыта.

Кини олус чизинэй уонна үтүө санаалаах, кыаһмат боростуой дьонго көмөнү оһорторон туора турбат киһи этэ. Онноһор обком секретарынан үлэһи оһорон биһир биһиргэ бодоруспут доғотторугар, мин эһэлэрбэр, биһир үрдүк соллоһоох киһи командиоокара тийбитини баһыһыканы — онно эһи, табаһы уган, хаартыскалаах суругун ыһтан турардаах. Ону эһэлэрим сайын сирдэригэр Тастаахха оһоронор, уонча көстөөх сиргэ тыһан Казаһыга кэлэннэр ылан үөрэнкөтөн төһүбүттэр этэ.

Хомойохтут иһин, кини олоһо эриэ-дэһи буолбатаһа. 1951 сыл ыһын 3 күнүгэр «бөдөн политическэй алдастарын иһин» дьээн дьарыһыккаан кинини үлэһиттэр дуоһунаһытан уураһыттарэ. 1953 сыл бэс ыйын 8 күнүгэр киниэхэ «ССКП обкомун Саха литературатын историятын сырдаттыһа буржуазнай-националистическэй токурутуулары сыаналаһыһыһа линиятын кытта сөбүлэһтэһин уонна Тихононы холуннарааччы дьээн олоһо суох буруйдааһытын иһин учуотунай карточкаһыгар киллэрэн туран» быһыгабар бэриллибитэ. И.Е. Винокуров ити кэнниттэн өлүөр дьэри хаһаайыһытатын үлэһиттэ сыйдыһыта.

Кини ССКП уобаластаағы уонна куораттаағы комитетин састаабыгар хаста да быһыбардаммыта. ССРС иһикс уонна үһүс ыһырыһылаах Верховнай Советын депутатыта, ССРС үһүс ыһырыһылаах Советын Союһун Сэбиэтин аһын дойдурлардаағы дьыалаларга комиссия чилиһэн этэ. Партияга уонна норуока чизинэйдик сулууспалааһытын иһин сэбиэскэй правительство үрдүктүк сыаналаабыта. Кини Ленин, Улэ Кыһыл Знамята, Аҕа дойдусэриитин II степеннээх уордыһанарынан, элбэх мэтээллэринэн наһараадалаһаммыта.

И.Е. Винокуров 1957 сыл тохсунньу 4 күнүгэр ыарахан ыарыһытан баара-суоһа 61 саастааҕар сыйдыһан олохтон туораабыта. Норуот таптаһаах уолун тиһэх суолугар атаара, тохсунньу тоһорон тыһыһыттыһан толлубакка тыһыһыччанан киһи Дьокуускай куорат уулуссаларыгар тахсыбыта.

1962 сыл кулун тутар 31 күнүгэр партия Саха уобаластаағы комитетин бююругун уураһыһан, бэйэтиһин уураһыһан олово соһуһунан аһан көтүрбүтэ уонна өлбүтүн кэнниттэн И.Е. Винокуровы реабилитациялаабыта.

Николай ПОПОВ-КҮНДҮЛҮН Дьокуускай к.

Улуу Кыайыы 60 сылынан.

УОТ БУДУЛҔАНЫ ОРТОТУНАН

Биллиилээх иһи-һин Вайнердар дьээн суруйааччылар «Эра милосердия» дьээн кинигэлэрин иһи хоһоонунан «Место встречи изменить нельзя» дьээн киниһи кэрэхсээн көрбөтөх киһи суоһа буолуо. Ол кинигэ сүрүн героһа Шаропов, ньиэмэстэр трофейнай таанкаларын быһытаһкатын көрөн баран, урут сэригэ сыйдыһытын туһунан манньык саньыр: «Вместе с якутом Митрофаном Захаровым мы быстро попали по обе стороны эстакады к перекрестку на встречу танку — он ведь, проклятый, уже разворачивался, готовясь нырнуть в переулок». Дьэ бу! Минтэрэһин Сахаарап дьээн Саха саллаата «Пантера» дьээн ньиэмэстэр дьулаан таанкаларыттан куоплаһка, өссө утары сыйлыт ээ! Таанка кэнниттэн өссө иһи бронетранспортердар биһиги чаастарбыт кэтэх өттүлэриттэн саба түһэри былааннаахтар эбит. Бу бириэмэһэ, Минтэрэһиннээх иннилэриттэн, алдьаһымт маһаһын иһиттэн, биһир Парахин дьээн нуучка саллаата кинилэри уруттаан ойон таһсан, баайыһылаах гранаталарынан таананы тобо тэлтэрэр уонна бэйэтэ героһуу охтор. Парахин суоһа буоллар, Минтэрэһиннээх Шаропов эмиз оннук героһуу охтохторо эбитэ буолуо. Биһиги киһити, Хамаһаттаттан сыйдыһар саллаат, Минтэрэһин Сахаарап түөрт аһар сыйлэһэн, онтон да аһын хорсун быһыһылары оһорбута чуолкай.

пуһан, суруйар тарилэ суох буолан, онтон тугу да бэлиэтэммэккэ хаалбыһыттан олус хомойобун.

Улуу сэрйи саһаланааһыттан бүтүүр дьэри уот будулһан ортотугар буһан-хатан, Минтэрэһиннээх чакчы ньургун буойун буолбута, историяһа киирбит улахан кыргыһыларга кыһыбыта. Кини сэрйини Арбаа Дьивантан саһалаан, Калининскэй туһаайыһа, Сталинградка, Доннааһы фронтка, аатырбыт Курскэй Тобойго, Харьков, Полтава, Одесса иһин кыргыһыларга, онтон Румынияны, Венгрияны, Австрияны, Чехословакияны босхолоһун кыргыһыларыгар кыһыбыта. Ыам ыйын 9 күнүгэр Праганы босхолоһпуста уонна куорат кини уулуссатынан бэйэтин чааһын кытта парадтаһан ааспытэ. Бэрт элбэх мүлчүргэһинээх, хорсун быһыһыларыттан бастаһытын кини Калининскэй уобаласка оһорбута. Биһир кэмнэһэ нейтральной зонаһа турар оскуола мас дьэитигэр хорһобут ньиэмэс снайпердара биһиги дьоммутугар бэрт элбэх сүтүгү таһаарыһытара, онуоһа командир Минтэрэһиннээх

кытта иһи саллаакка оскуоланы суох ғыналларыгар бирихээс биэрбитэ. Түүн буолтун кэннэ, Минтэрэһиннээх оскуолаһа үөмэн сыйдыһан тийэллэр, иһи киһитэ харабыллыы дьээн хааллар, онтон Минтэрэһиннээх оскуола аанын орғуу аһаат, уматыктаах быһыһыканы көрдүүр үһугар кыһратаат, төттөрү ыһанар, дьонноро хаһы-үйэ куотан халбыттар. «Хаарыан оскуоланы, оһолор барахсаттар үөрэнэр дьэһэлэрин...» — дьээн Минтэрэһиннээх улаханньык уйаһыан кэһисирэ. Хаһыаһай, сэрйи сокуона кытаанах, бирихээс туолуохтаах буоллаһа. Ол ньиэмэс снайпердара төһөлөөх саһааты, оһону-дьахтары өлөрүөхтэрин тохтоһтоһо.

Биридэ Румыния биһир куоратыгар сэрйиллэһэ сыйдыһан, олбуор иһинээһи бадыһаалга саһа сьтар 16 өстөөһү үрдүлэринэн автоматтынан ыһалааһытыгар, дьонноро саһарын-сэптэрин тамныһы-тамныһы таһсан кэлбиттэр. Олору сүөһү курдук үүрэн штабка иһдэн туттарбыт. Онтон да аһын элбэх мүлчүргэһиннээх түбэлтэлэри кэһсэбитин сороһун умнан кэһиһээхтэһтэһим.

Түөрт сыһтан ордук өлөр-тиһлэр мөккүөрүгэр сыйдыһан, хаста даһаны арааныһы буолан, эмтэнэн үтүүр-үтүүрээ кыргыһыт хорсун саллаат Албан Аат III степеннээх, Кыһыл сулус уордыһанарынан, элбэх бойобуой уонна юбилейнай мэтээллэринэн наһараадалаһаммыта, дойдутугар эргиллэн кэлээт, үлэ фронтун биһир эрэллээх байыһа буолбута.

Иһи-һин Вайнер суруйааччылар мөлүүһөнүнэн сэбиэскэй саллааттаран буһан ыһан, чуолаан биһиги Минтэрэһиннээх хорсун быһыһыт аһан аһарыһытара мээһнээ буолбатах, хантан эрэ буһан, кимтэн эрэ истэн суруйбут буолуохтаахтар.

Бүгүн, муус устар 25 күнүгэр, быһытаһыаны суруйан бүтэрэрбин кытта, иһи-һин Вайнердартан биһирдэстэрэ, Аркадий Вайнер өлбүтүн туһунан хомолтолоох сураһы телевизорунан эһитпэр. Дьэ олус дьикти уонна хомолтолоох түбэлтэ буолла! Онон кинилэргэ биһиги Минтэрэһиннээх аһыһыһыларыгар ааттаан үйэтиһиттэригэр махталы кытта кутурһаны биллэрэргэ тийиплэр.

СЭКИ

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАТЫТТАН

ЫҢҢАХ КИНИГЭТЭ ТАХСЫА

Саха нуруогун национальнай бырааһынныгы ыҥҥах республика нуруоттарын түмэр, сомоолуур суолгатын үрдэтэр суруктан, «Кыым» хаһыат ыҥҥах туһунан киизг ис хоһоонноох 6 бэчээттинэй лиис кээмэйинэн анал нүөмэри б.д. бэс ыйын 15 күнүгэр таһаарар. Нүөмэр тахсытын философский наука доктора, профессор К.Д. Уткин салайар.

1. Хас бирдии улуус баай историылаах буоларын быһыытынан республика бары улуустарыттан ыҥҥах рекордтарын — чыпчаал түгэниирин страницатын бэчээттибит. Ыҥҥах матырыйаалгыт хаартыскалааҕа ааҕааччы интэриэһин тардыа. Онон эһиги улуускутуттар буолбут, дьон-сэргэ өйүгэр-санаатыгар хаалбыт түгэниэри:

- спортивнай үрдүкү ситиһиниэри;
- ат сүүрүүтүн рекордтарын;
- элбэх этээччилээх оһуоһай конкурса, саамай улахан түһүлгэ, ода;
- саамай улахан бириис, улуускут аатын ааттатыан сөптөөх рекордтар тустарынан.

2. Историыга кирибит улуус баатын ыҥҥахын туһунан матырыйаалы кэтэһэбит.

3. Улуус баһылыгы ыҥҥахын «Кыым» хаһыат ааҕааччыларыгар уонна республика бары олохтоохторугар көрдөбүт.

Кирибит матырыйаалларга олохторун, ыҥҥах туһунан туспа кинигэ бэчээттэнэн тахсыа. Онон Ыҥҥах матырыйаалларгыт чуолкайдамыт, бизнэсмиттэ буолалларыгар эппиэттээхтик сыһыаннаһаргытыгар көрдөбүт.

Бэчээтэммит матырыйаалларга гонорар төлөнөр, усулуобуйатын редакцияттан билсэххитин сөп.

«Кыым» хаһыат редактора
В. СТЕПАНОВ

БИИГИ МАННЫК КЫТЫННЫБЫТ

1941-1945 сс. — тыһынаахтар умнубат сыллара. Ыам ыйын 9 күнэ — Кыайы күнэ! Кыайы 60 сылын көрсө, сир-дойду үрдүнэн бэлэмнэни, үлэ бөрү ыстыгынына. Биһиги оскуолабыттар маньнык улахан даатанан сибээстээн бу үөрөх дьылын устата сэрини туһунан араас тиэмэлээх бичээрдэр ыстыгыныналар. Бастагы бичээри 5-с кылаастар «Мин нэһилиэгим сэрин кэмигэр» диэн көрдөрбүттэрэ. Манна кириилэр хайдах курдук ыраакан кэм кэлбитин, туох баар үлэ дьахталларга, оҕолорго, кырдьаастарга сүктэриллибитин арыян көрдөрүлөр. Иккис бичээри оскуолабыт выпускниктара 11 кыл. «Тыылга үлэлээбит кырдьаастар» диэн бичээрдэрэ буолла. Оҕолор бэйэлэрэ кырдьаастартан ахтыы ылбыттары ааҕан иһитиннэрдилэр. Бу кэннэ үнүс чыппэргэ кириээт 9-с кыл. «Звезды тимура» диэн иккис чаастаах пионерия туһунан мероприятияларын көрдөрбүттэрэ. Салгыы 6-с кыл. «Сэрин кэмин оҕото» теневоной монтаж оҕорон көрдөрүлөр. Олуньу ый орото алын сүһүөхтөр «Мин дьон кэргэнин сэрин сылларыгар» тематическай бичээрдэригэр эһэлэрин, эбэлэрин туһунан ахтыы хомуйбуттары билитиннэрдилэр, кылгас концерт көрдүлөр.

Уоттаах кыргыһыттан төһөлөөх элбэх үс мунукуту тутуллубут, буорах сыттаах сурук кэлбитэ буолуой?! «Саллаат суруктара», бичээрдэригэр 8-с кыл. «Песни военных лет» бичээрдэригэр сэрин кэминээри ыраалары толорон иһитиннэрдилэр, конкурс тэрийдилэр. Эбэлэригэр, эһэлэригэр оҕорбут сүнгэн үтүөлэрин кэриис-

тээн туран, аастыг сэрин дуораанын өссө кэлэр кэлүөнүбүтүгэр тириэрдэргык испитин умнуо суохтаахпыт. Ити курдук 7-с кыл. «Сэрин дуораана» диэн бичээрдэринэн түмүктээтилэр.

Түмүктээн эттэххэ маньнык бичээрдэр олус туһалаах, наадалаах эбиттэр. Оҕолор бэйэбит кыттыбыт буолан элбэри биллибит-көрдүбүт.

Шура ЖИРКОВА,
«Куорсу» эдкорост,
Кобекон

Кэра эйгэтигэр УРАН УУСТАР ТУҢҮЛГЭЛЭРЭ

Бэс ыйын 3-4 күннэригэр Горнай улуугугар Бэрдэгэстээххэ «Уран уустар түһүлгэлэрэ» республиканскай семинар-конкурс буолан ааста. Бу семинары Саха Республикатын үөрэхтээһин министрствота, эбии үөрэхтээһин министрствота, Бэрдэгэстээҕи үөрэх управлениета, эбии үөрэхтээһин киинэ иилээн-сағалаан, тэрийэн ыһтылар.

Нам улуунун делегациятыгар сэттиэ буолан кыттыыны ылан кэллибит. Нам 1 №-дээх орто оскуола-тыттан технология учуутала Софронова Л.С., Нам 2 №-дээх оскуола-тыттан технология учуутала Федотова Е.Е., Бөгүн орто оскуола-тыттан технология уонна Кыыс Куо учуутала Шарина Е.И., Намнааҕы оҕо Түөлбэттин Сыромятникова М.П., Гоголева Л.Е., Герасимов Ф.И. уонна 1 Хомустаах «Сайды» оҕо кииниттэн делегация баран көрөн-истэн кэллилэр.

Угэскэ кубулуйбут «Уран уустар түһүлгэлэрэ» республикаҕа 5-с төгүлүн ыһтыллар. Барыта 9 улуустан, Дьокуускай куораттан 2 делегация, элбэх оскуола, эбии үөрэхтээһин тэриилгэлэрэ кыттылар.

Семинар бастагы күнэ быыстапка аһылыгытынан сағаланна, 2-с чааһыгар сахалыы тагас күрээҕи ыһтылына. Кычкин Р.Г. (эбии үөрэхтээһин министрствотын директора) салайааччылаах 7 киһиттэн састааптаах жюри үлэлээтэ. Быыстапканы көрүү сахалыы иис көрүгэр 6 номинацияга арааран көрдүлөр, ол курдук саха таҥаһа, сахалыы иис, тагас сыһыһыттан аттаран тигири, аныгылыы быһыылаах тагас, сахалыы ооньуурдар уонна оҕуруо үлэлэрэ киридилэр.

Бу конкурс көрүгэр оҕуруонан үлэлэргэ 1 миэстэни Нам 2 №-дээх орто оскуола-тыттан технология учуутала Федотова Е.Е. ылла. Сахалыы тагас көрүгэр Намнааҕы Оҕо Түөлбэттин Сыромятникова М.П. үнүс бириис тээх миэстэргэ тигистэ.

Улуунунан уопсай көрүүгэ быыстапка түмүгүнэн Нам улууһа III миэстэни ылан кыайы көтөлөнөн, дипломунан нағараадаланан, бириискэ тиксэн, үөрөн-көтөн кэллибит. II миэстэни Уус-Алдан, I миэстэни Горнай улууһа ыллылар.

Семинар иккис күнүгэр маастар-педагогтар бэйэлэрин үлэлэрин опытыгарын тарҕатан, маастар-кылаас ыһтылар. «Бисероплетение» темага Федотова Е.Е. үрдүк таһынаахтык маастар-кылаас ыһтта, бэйэтин үлэтин опытын тарҕатта. Семинар түһүлгэ-ыһыаһынан түмүктэнэ.

Республиканскай семинарга баран кыттыыны ылан, үлэтиин көрдөрөн, опыт атастаһан, элбэри билэн-көрөн кэллибит.

Бу семинарга баран кыттарбытыгар улуустаагы үөрэх управлениетын солбуйааччы начальнигар Дьячковская Н.Г., техникэскэй Киин директоругар Тимофеев В.И., тэрийэн, күүс-көмө буолбут уонна транспортынан көмөлөспүт Намнааҕы «Түөлбэ» директоругар Тихонова З.А., этэнгэ илдэ сылдьыбыт суоптарбытыгар Попов Н.Н. истин махталытын тириэбит.

М.П. СЫРОМЯТНИКОВА,
делегация салайааччыта

СУВЕНИРНАЙ УОРДЬАН КАВАЛЕРА

Гериятрияда эмгэнэ сыгар сэрин ветерана Дьячковскай Егор Романовиһы Кыайы 60 сылынан аһан-минээн правительствоттан кэлэн тизийэн илдээнэр куорат бири улахан рестораныгар күндүлээн аһата-сиэтэ олорон, остуолга ууруллар Кыайы уордьянын үөрүүдээхтик туттарбыттары туһунан нөҕүө сарсыардаттыгар Гериятрияда үөрөн-көтөн кэпсигирин, чугастаагы палаталартан тахсаамыт ол уордьяны эргим-ургум эт илибитинэн тутан, уу характыгынан көрөн астынныбыт. Ол уордьяны кытта чаһы биэрбиттэр. Бу уордьян түөскэ кэтиллэрдээҕэр икки бүк улахан, остуолга уурулларга аһанан оҕоһуллубут. «Мантыкайгыһын хойутун-хойут музейга да биэрбэккэ оҕолорун, сизинэригэр, хос-хос сизинэригэр көрө сылдьан эһэлэринэн кииз туттуохтара» — диэбит урук-ку Президентимит М.Е. Николаев. Ол курдук 17 киһиэхэ туттарбыттар.

Егор бэйэтэ Амма улуунун Водугур нэһилиэгиттэн төрүттээх. Билигин куоракка олорон. Кини 1944-46 сс. сэрингэ сылдьан Польшанан үргүлдьү Германия сиринэн хаампытын кэпсигир. Кыргызы хонууттар бэргэнник ыгар пулеметчиһын иһин хайҕал ылаттаабыт. Маньнык хорсун убайдардаах буолламыт сиздингэ өстөөгү сөһүргэстэппиттэринэн бири бэйэм кииз тутта саньыбын. Егор Романович немец сирингэр сырыттаһына буомба оскуолатыгар уна тобугун үлгү тэптэригэ биллигин хаччы унуоҕа оҕхойо оспута чараас ыстаан нөҕүө биллэр. Кини ол сэрин хонууттар бааһыран сыттаһына нуучча ньургун уолааттара саллааттар санчааска тирипиттэр. Онно тобугун еврей хирург дьахтар враһа операциялаан биллингэ диири хаама сылдьарыгар махтанар. Бэл врачтар бэркиһиилэр эбит, хайдах хаччы унуоҕа суох токутан хаамарын.

1949 с. олохтоох кыһы кытта ыл буолан 9 оҕоломмуттар. Иккис иил-тиэл саастаах 79 саастарын аастыттар. Кэлин Михаил Ефимович президентимирин сағана, иккис киһи арыаллаах бары союзнай республиканы кэрийэн кэлбитин махталлаахтык ахтар. Оҕоньор балтын уола (сизин) биһиги Наммытыгар биллигин кылаабынай агрономунан үлэли сылдьар Новиков Захар Иванович диир — таһа.

Ол да иһин Наммын истэн, сизинэ үлэли сылдьар сирэ буолан сэгээрсэн кэпсэтиһибит.

Н. КОКОРЕВ

ЭДЭР КЭСКИЛЛЭЭХ СПОРТСМЕН

Руслан Новгородов 11-с кылааһы бүтэрдэ. Бу сыл кулун тутар ыйыгар улуустаагы «Үрүн Уолан» Түбэ ыстыгылыы кыраахтэһингэ I миэстэни ылан күнүгэр Оймөкөн улуунун Томтор бөһүөлүгэр республикатаагы күрэхтэһингэ кыттан улуунун чииһин көмүскээн хамаандага үнүс миэстэни ылбыта. Көрүннэринэн үнүс, кубактааһынга бастагы миэстэни ылбыта уонна республика рекордун олохтообута. Муус устар 13 к. педколледжика ыстыгылыыт Владислав Сутаков бирийингэр кубактааһынга киими да иһингэр түһэрбэттэр. Бу күрэхтэһингэ улахан кылаас үөрэнээччилэрэ уонна студеннар кыттыбыттар.

Муус устар 23 к. национальнай

ыстаныыга экс-рекордсмен, спорт маастара В.В. Николаев бирийингэр республикатаагы күрэхтэһингэ спорт маастары кытта тэнгэ эрийсэн маастарга кандидат нуорматын холкутук толорбута. Сарсынны күнүгэр национальнай ыстаныыга улуустаагы күрэхтэһингэ троеборьеда иккис миэстэ, хамаанданан эмиз иккис миэстэ буолбуттара. Ыам ыйын 1 к. А.С. Кириллин бирийингэр кросска сүүрүүгэ 3 км төрдүс миэстэни, 800 м бастагы миэстэни уонна эстафетага хамаанданан иккис миэстэни ылары ситиспиттэрэ. Ыам ыйын 8 күнүгэр эстафетага хамаанданан бастаабыттар.

Руслан спордуан төрдүс кылаасан умсугуйан дьарыктанар. Маннай тустуунан, кэники чэпчэки атлетиканан, национальнай көрүгизиринэн, многоборенан үлүһүйэр. Чэпчэки атлетикага эдэр учуутал Л.В. Шелковников, А.М. Софронов утуһунаахтык дьарыктыһылар. Руслан оскулатын бүтэрэн баран милиция үрдүкү оскуолатыгар кириэр бағалаах.

С. ЕМЕЛЬЯНОВА,
Нам 1 №-дээх орто оскуолатын «Прессфотосрево» салайааччыта

КИРИЭШНЭСТЭР СУУЛЛАЛАР

Хаҕха оностон саһа сылдьыбыт аарыма тиитим,
Хаҕсааттаах дьыла-хонук аһан-эһэн эмэбирэн,
Хаҕыһымы түһээт, күһэрдик суулаан түстэ.

Бэрт өрдөөтүтэн турбут кирпииччэ кириптэһим
Бөгө бэйэтэ силлиэ үрэн, ардах суурайан,
Тыһа-ууһа суох ыһыллан, тохтон бүттэ.

Ити мин аға саастаах күндү табаарыстарым
Орто дойдуга иэстэриң чистээхтик төлөөннөр
Олус холкутук ийэ буюрга төннөлөр.

Кинилэр кэриэс тылларын олохто киллэрэр
Кэниһэригэр хаалбыт солбуктар буоллаһыт.
Ол иһин олох иһин охсуһуостааһыт.

Ол иһин туораары гыммыты суолун буллара,
Охтоору гыммыкка өйбүл-сарын тоһуйар,
Сыһыһыты сүбэлээн көннөрөр иэстээһыт.

Ол буолуостаах толору олоһунан олоһуң,
Оҕоньоттор барахсаттар тылларын толоруң,
Олорбут олоххунан бэйэң дуоһуйуң.

Макар ЖИРКОВ
28.03.05 с.

СҮГҮРҮЙЭБИТ ЭНИЭХЭ, ВЕТЕРАНАРГА

Ыам ыйын 7 күнүгэр сайынгылы ити күн буолбута. Хамаатта нэһилиэгин бар дьон Кириэс-Кытыл бөһүөлэтин Макар Жирков пааматынньыгы таһыгар муньустан Улуу Кыайы 60 сыллаах үбүлүйүн көрсө парадка мустубуттара. Бу миэстэттэн 1941 сыллаахха биһиги нэһилиэгиттэн бастагы ыһыгырыллаах дьонноро Аға дойдуну көмүскүүр Улуу сэрингэ барбыттар.

Хас бирдии тэрилтэ барыта туһунан байыаннай формалаах көрүүххэ олус үчүгэй. Пааматынньык таһыгар минитин тыыл, педагогическай үлэ ветерана Г.С. Касьянов сағалаабыта. Минитин кэнигэтэн сүрдээх элбэх бырааһынньыктыгы наставьянньаалаах парадтан сэрин кыттыылаахтарыгар уонна тыыл ветераннарыгар аналлаах пааматынньыкка тиийбиттэрэ. Манна кэлэн бырааһынньык салгыы барбыта.

Манна үөрүүлээх быһыыга-майгыга тыыл ветераннарыгар аналлаах пааматынньыгы аһы буолбута. Бу пааматынньыгы Хамаатта орто оскуолатын директора А.Г. Дунаев салайааччылаах биригээдэ туппуга. Пааматынньыкка барыта 437 сэрин кэмигэр үлэлээбит дьон кирибиттэрэ. Манна дьону чуолкайдааһынга элбэх үлэни Чирикова В.А. оҕордо. Бу биһиги нэһилиэгиттигэр Улуу Кыайы 60 сылын көрсө сүдү улахан бэлэх буолар. Пааматынньык оҕоһулдуу, угар аналлаах марафонга нэһилиэк олохтоохторо актыыбынайдык кыттыбыттар. Бу марафон ыһтыгыгар сэрин кэмигэр колхозка үлэлээбит дьоннор бары ахтыллыбыттар.

Салгыы сэрин, тыыл ветераннара кулуупка бырааһынньык торжественнай чааһыгар кирибиттэрэ. Манна нэһилиэк баһылыга Корнилов Б.И. ветераннары эздэлээбиттэ. Бу күн хас бирдии ветеран барыта ахтыллыбыта. Нэһилиэк түөлбөлүгэр бойлорун ветераннарын аһан аастыттар кинилэргэ бэлэхтэрин туттарбыттар. Ветераннар бу күн бары Саха Республикатын Улуу Кыайы 60 сылыгар аналлаах знактары, улуус баһылыгынан махтал суруктарын, нэһилиэк дьаһалтатын махтал суруктарын, бэлэхтэрин туппуга. Манна ветераннар Т.И. Бурашева уонна В.А. Чирикова тыыл сэрин ветераннарыгар аналлаах буклеттарын, стендэлэрин дьон аһына сэгээрбиттэрэ. Кизгэ нэһилиэк олохтоохторун күүһүнэн ветераннарга аналлаах концерт буолбута. Бу кэниг-

тэн ыам ыйын 9 күнүгэр улууспутугар ыһтыллыбыт парадка актыыбынай кыттыыны ылбыһыт.

Хамаатта дьахталларын комитетэ тэрийитинэн (сал. А.З. Заровняева) уонна «Сайдам» түөлбө ыһыгырытын өйөөн дьахталлар Улуу Кыайы 60 сылыгар 60 км дьон сүүрүү тэрийэн нэһилиэк дьахталлара актыыбынайдык кыттан сүүрбүттэрэ.

Р.А. Кокорева салайааччылаах Хамаатта талааннаах, ырыа куттаах оҕолорун концертыгар кирибит үп эмиз Улуу Кыайы 60 сыллаах бырааһынньыкка анаабыттар. Хамаатта «Түһүлгэ» сыннаһан киниз Сага дьыллаагы бырааһынньыктан сағалаан мероприятияелары Кыайыга анаан ыһылаата. Ол курдук библиотекарь О.П. Емельянова литературнай бичээрдэри ыһылаата. Олус үчүгэйдик Алексеевич «У войны не женское лицо» кинигэ сүрэхтөнүитин аастыта. Сэрин тематыгар түөлбөлэринэн Брей-ринг олус көхтөөхтүк ыһтыллыбыта.

Улууспутугар ыһтыллар 60 сылга 60 туулу дьингэ нэһилиэккэ эмиз туутулар бараллар. Бааһынай хаһаайыстыбалар хранилище, сылгы базата нэһилиэккэ искусствениай сизмэлээһин пууна, водопровод салгыы туутуа ода. туутулар киридилэр. Нэһилиэккэ ыһтыллыбыт Улуу Кыайы 60 сылыгар аналлаах бары мероприятияеларга үбүнэн көмөлөспүт нэһилиэк олохтоохторугар олохтоох дьаһалта аһыттан бары махталытын тириэбит. Билигин нэһилиэк юбилейнай ыһыаха бэлэмнэнэр.

Г. ГАБЫШЕВА,
нэһилиэк баһылыгынын солбуйааччы

АҢҢАХ ТЫЛ МИННЬИГЭС

Хамаатта нэһилиэгэр баар улуустаагы «Энсиэли» СХПК-га (дир. В.Г. Винокуров) бэс ыйын 8 күнүгэр «Агропроминженеринг С-Пб» фирматтан оҕуруот аһын переработкалыыр саға оборудование аһылаһыллан ағалылан тэрилтэ дьизитин таһыгар сүөкөннэ. Бу оборудование монтажтанан күһүн үлэһэ кириэхтээх уонна олохтоох хаһаайыстыбалар туттарбыт оҕуруот астарын переработкалаан аһыла таһаарыа. Переработка кириэр: оҕуруот аһын шокавай (аһыах сөкүүндэ иһигэр) тоноруу, эттэн полуфабрикаттары оҕурууда. Онон бэйэбит олохтоох хаһаайыстыбаларыг олордубут оҕуруот астарын ыраах сиргэ таспаһа, бэйэбит улууспутугар туттаран туһа таһаарар буолуохтара.

В. РЫКУНОВА

ИҢИРЭХ ТЫЛЛАР

Күндү кымыспытын, эдьинийбитин, ийибитин, Нам начальнай оскуолатын учууталын **РОЖИНА МАРИАННА ДМИТРИЕВНАНЫ** «Саха Республикатын үөрөһүн туйгуна» бочуоттаах ааты ылбыккынан итигитик-истингик, үөрэн-көтөн туран эрдэлибит!

Баҕарабыт: Эйиэхэ доруобуйаны, ситиһинигинэн уоскуй-бакса үөрэнээччилэриг тагталларыҥ, кинилэр төрөһүттэрин көмөлөрүнөн үөрэх-билии аартыгыҥ өссө чингик дабайан эдэр көлүөнэни итигитэ өссө үрдүк ситиһинилэри, дьэз кэргэнгэр этэнгэ буолууну.

Ийиң, аҕың, кэргэниң, балыстарың, күтүөттэриң, оҕолор Дима, Наум, Илья, Санда, Дарина, Дайаан, Аликс

Күндү дьүөгэбитин, Нам селотун дьахталларын собиэтин чилиэтин, Нам начальнай оскуолатын үрдүкү категориялаах учууталын **РОЖИНА МАРИАННА ДМИТРИЕВНАНЫ** «Саха Республикатын үөрөһүнүн туйгуна» үрдүк ааты ылбыгынан истингит эрдэлибит!

Улаҕар өссө үрдүк ситиһинилэри, дьэз кэргэнгэр дьолу-соргуну баҕарабыт!

Нам селотун дьахталларын собиэте

Күндү дьүөгэбин, коллеганы **АГРАФЕНА ГРИГОРЬЕВНА КОРЯКИНАНЫ** 75 саасын туолбуккунан итигитик-истингит эрдэлибит.

Баҕарабын чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, өссө да уһундук олоһорго, бары үтүнү, кэрэни.

Римма Васильевна Федорова

От имени администрации и улусного комитета профсоюза работников здравоохранения горячо и сердечно поздравляем с профессиональным праздником Днем медицинского работника, 200-летием образования здравоохранения республики, 100-летием отраслевого профсоюзного движения и 80-летием образования противотуберкулезной службы республики.

Благодаря высокой самоотдаче, постоянному повышению квалификации, преданности избранному делу медицинской работница мы уверены, что наши общие задачи по развитию здравоохранения будут выполнены во благо укрепления и сохранения здоровья населения Намского улуса.

Желаем вам крепкого здоровья, удачи, успехов, претворения в жизнь всех ваших начинаний.

Дорогого мужа, отца, дедушку **ПОЛЯКОВА АНАТОЛИЯ ГЕННАДЬЕВИЧА** поздравляем с 55-летним юбилеем!

От всего сердца желаем крепкого здоровья, семейного счастья, материального благополучия и долгих лет жизни. Пусть всегда сопутствует удача, любовь и уважение родных и близких. Мы все тебя любим!

Жена, дети, внуки, родные

В Намский филиал ГУП ЖКХ РС(Я) срочно требуются на постоянную работу:

- 1. Рабочий саночистки. Зароботная плата в месяц от 4500 до 6700 руб. в зависимости от убираемой площади.
- 2. Плотник жилищно-эксплуатационного участка. Зароботная плата 5000 руб. в месяц.

Нам олохтоохторун итиилэригэр!

Өрөгөйдөөх Кыайыы ыһыаһын сиригэр-туомугар, Айыы сарыалаах күн көрсүүтүн, самаан сайын кэлитин тэрээһиниригэр саастарыттан тутулууга суох Нам сирин олохтоохторун күнү көрсүүгө көхтөөхтүк кэлэн кыттыһыны ыларгытыгар — Клавдия Ильинична Максимова-Сайыһына ыгыгар.

Буолар күнэ: Бэс ыйын 19 күнэ.
Түмөсүр сир: Госстрах дьэтигэр 17 чааска.
Буолар сирэ: Эбэ сайыһыга.
Билсэр тел.41-5-91, 42-2-33, 42-0-61

Продаем ВАЗ-2106 2000 года. *Конт. тел. 42-3-63*

Сварка бары көрүгүн оноробун. *Тел. 42-4-43*

Продается частный дом на участке Дадар (60 кв/м) газ, теплый гараж, телефон, огород, летний водопровод, надворные постройки. *Конт. тел. 42-0-40*

Оцинкованная (2,5 мм) уу емкөһүн (1,5 куб) атыһылыбыт. Краннаах, бэйэриг аадырыскытыгар тиксэрэн биэрэбит. 4 буочука уу киирэр бааға — 2,5 тыһ. солк. 8 буочука уу киирэр бааға — 5 тыһ. солк.

Тел. 42-5-06, 89142231104

Продаются: «Жигули-2108» г. вып. 1995 годовая литые диски, тонировка, электрон, за 50 тыс. руб. «Жигули-2106» г. вып. 2000 г., цвет золотисто-сине-зеленая в отличном состоянии за 90 тыс. руб. Половину можно пиломатериалом.

Звонить по тел. 42-8-50, 42-8-48

Фрунзе нэһилигэр Улуу Кыайыы 60 сылыгар Арбын, Көбөгөн, Фрунзе нэһиликтэригэртин саринг барыт буюлуттарга анаан өйдөбүнүк обелиск оҕоһулуна. Бу үс нэһилик дьоно-сэргэтэ Фрунзе нэһилигин кулуубун дьэтигэртин сарингэ аттаммыттар. Олохтоох дьаһалта бу обелиск оҕоһу-угун төлөбүрүгэр илин энэртэн төрүттээх биер дойдулаахтарбытыгар ким туох кыахтааһынан көмөлөһөрүгүгэр көрдөһөр.

Харчынан көмөтү Ядринская Клавдия Кондратьевна тириэрдиэхтигин сөп. Тел. 42-2-58, 41-2-07, Фрунзе дьаһалтата тел. 29-1-80

ҮӨДЭЙДЭР ӨРӨГӨЙДӨРӨ

Бүтүрүтэ. Иннин 1 стр. көр

Бириистээх мизстэлэри Василий Охлопков (1 Хом.), Аркадий Охлопков (Хатырык), Александр Ядрев (Үөдэй) үллэһинилэр. Ити дистанцияда ветераннар ортолоругар Петр Кутуков (Модут) кыайылааһынан табыста. 5000 м дьахталлар күрэхтэһинилэригэр 7 сүүрүк кытынна. Кинилэртэн Софья Алексеева (Хатын Арыы) 27 мүн. 25 сек. кэлэн чемпионнаата. Бириистээх мизстэлэргэ Саргылана Парникова (Хатырык), Анна Аргунова (Хамаабатта) тигистилэр. Ветеран дьахталлар 3000 м сүүрүлэригэр Ия Сыроватская (Хатын Арыы) 14 мүн. 33 сек. көрдөрөн кыайылааһынан ааттанна. Бириистээх мизстэлэргэ Саргылана Парникова (Хатырык), Надя Барашкова (Партизан) тигистилэр. Хамаанданан түмүккэ Хамаабатта, Хатырык, 1 Хомустаах коллективтара инники күөһүгэ табыстылар.

Спартакиада түмүгүнэн 117 очкону хомуйбут Модут нэһилигин сүүмэрдэммит хамаандата бастаан депутаттар кубоктарын хаһаайыһынан буолла. 140 очкону хомуйбут 1 Хомустаах коллектива иккис, 144 очколаах Хатырык хамаандата үһүс мизстэлэнилэр. Итинтэн кэлин мизстэлэргэ Хамаабатта, Модут, Нам с., Хатын Арыы, Партизан, Түбэ, Таастаах, Салбан коллективтара тигистилэр.

Спартакиада бастаах күнүгэр сайынгылыы куйаас күн туран күрэхтэһинилэр эрийсинилээхтик бардылар. Иккис күн сарсыардаттан быһытыран күрэхтэһини сабаланытыгар ардах түһэн кыра мэхэйдэр үөскүү сырыттылар. Ол эрэри спартакиадага кэлбит спортсменнар ардахтан ингибэкиз программа быһытынан күрэхтэһилэр. Күрэхтэһинилэр кэмнэригэр аты-эргизэн тэриллэн күрэхтэһини кыттыылаахтара утаһынан, аһынан-үөлүнэн толору хааччылына. Иккис күн күрэхтэһини сабаланытыгар хамаанданан түмүгү таһаарыы кэмигэр уус-уран самодеятельность кыттыылаахтарын концерта табыгастаахтык ыытылына. Кэлэр өттүгэр күрэхтэһини ыһыттылар сирингэр сүүрүү дорожжатын линияларын кэмигэр тардан эрдэттэн бэлэмнээххэ. Наһараадалааһыны күрэхтэһини бүтүүтүгэр түмүккэ, бүтүтүтүгэр күрэхтэһини кэмигэр наһараадалаахха. Очкосуна быһаарыы, күүтүү таһаарылыыга суоҕа. Уопсайынан күрэхтэһинилэри ыһтар судьуулар сыйыһа-халтыта суох үлэһэбиттэрин бэлиэтир наада. Спартакиада тэрээһинэ үрдүк таһымнаахтык ыһыттылыбытын бэлиэтир тобоостоох.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

ДЬЯКОНОВ ЛАЗАРЬ АЛЕКСАНДРОВИЧ

Улууһааһы үөрэх управлениета, үөрэх үлэһиттэрин профсоюзун комитетта педагогической үлэ, Аҕа дойдуга сэриитин ветерана, Российской Федерация үтүөлээх учуутала, Нам улуунун Ытык киһитэ Дьяконов Лазарь Александрович ыраханник ылдыан биһиги кэскибиттэн өлөн туораабытын дьирингик курутууан туран иһиттибит.

Лазарь Александрович 1927 сыллаахха Нам улуунун Бөтүг нэһилигэр төрөөбүтэ. 1943 с. 7 кылааһы бүтэрэн баран Дьоккуускайдааһы рабфак техникумугар үөрэнэ кирибитэ. Үөрэбин 1946 с. бүтэрбитэ. Ити сыл Дьоккуускайдааһы пединститутка үөрэнэ кирибитэ. 1948 с. төрөөбүт улуунугар үлэни таһсар, Хатырык орто оскуолатыгар математика учууталынан үлэтин сабальыр. 1950 с. Кыһыл Армия кэскигэр ыгырыллан сулууспалы барар. 1956 с. Хатырык оскуолатыгар төнөн кэлэн үлэтин салгыыр. 1964 с. директору интэр-үөрэтэр үлэсэ солбууааччынан, 1965 с. директорунан үлэтир. Кэлин математика курдук уустук предмет пенсияга таһсар дьылы үөрэппитэ.

Лазарь Александрович биер уратытынан үөрэнээччилэри эт-хаан, байыаннай өттүнэн итигитэ болгомтотун уураа буолар. Оболорго ити өттүнэн бэлэмнэнини тэриээн лааһыр үлэһиттэ. Онно уолаттар армияга сулууспалыырга бэлэмнээн улахан эрчиллиилэри бараллара. Ити үлэлэр түмүктэригэр армияга сулууспалыы барыт оболор төрөһүттэрэ уолаттар сулууспалыыр чаастарыттан махтал суруктары туталларыгар өгөтө улаханын бэлиэтир наада.

Тус бэйэтин үлэтигэр биризмэ ордорон общественной үлэсэ актыыбынайдык кыттыра. Хас да төгүл нэһилик депутатынан, табаарыстыы суут председателинан, добровольной народной дружины начальнигынан өр сылларга үлэһэбитэ. Кинини оболор нэһилигин дьоно-сэргэтэ, улуус учууталлара дэтиттэр талааннаах киһинэн биллэлэр. Гармошкага оонньооонньуу ис сүрэхтэтин эйиэн-куойан туран ыһырыын биригэ үлэһэбит коллегалара, табаарыстара олох умнубаттар. Элбэх спектаклларга, сценкаларга сүрүн оруолларга оонньоон дьон биһирээбин ыһыан ылар.

Лазарь Александрович өр сыллаах сырапаах үлэтэ Саха сирин правительствотун, үөрэх министрствотун элбэх наһараадаларынан бэлэмнээтэ. Ол курдук «Российской Федерации үтүөлээх учуутала» үрдүк аат киниэхэ иҥэриллибитэ элбэки кэрэһалиир. Аҕа дойдуга сэриитин кэмигэр «Килбиһинээх үлэтин иһин» уонна да атын юбилейнай мэтээллэринэн наһараадалааһыта.

Ытыктыыр күндү киһитин, убаастыыр учууталыт Лазарь Александрович сырдык мөссүөнэ, олоһу олбоһо, үтүө майгыта улуус учууталларын өйдөрүгэр-саанааларыгар мэлдьи тыһынаах, өр сылларга умнуллубат өйдөбүл буолуоҕа.

«Нам улууһа» МТ дьаһалтатын, улуус мунньага, улуустааһы үөрэх управлениета, үөрэх үлэһиттэрин профсоюзун комитетта, улуустааһы ветераннар сэбэттэрэ, М.К. Аммосов аатынан Хатырык орто оскуолатын педколлектива

СУҔАЛ ТЕЛЕГРАММА

Нам, ТХУ начальнигар

Гидрометцентр сэрэтэринэн Лена өрүс үөһэ тардытыгар дохсон ардахтар буолбуттарынан уу биһиги таһымтан 2,5 м улаатта. Ый иккис декадатын ортотугар Өлүөхүмэҕэ уонна Дьоккуускайга, ый иккис декадатыгар Нам улуунугар дохсуу сирдэри уонна ыһыы баһыналарын ылар улахан уу кэлэрэ күүтүллэр. Маны тэнэ наһаах сирдэр суолларыгар уу таһыан сөп. Маннык ыксаллаах быһыы-майгы үөскөбүтүнэн сибээстээн тыа хаһаайыстыбатын материальнай-техникскай сыаннастарын, сүөһүнү уонна дьону суһаллык көһөрүүгэ уталытылыбат дьаһаллары ыларгыт булгуччулаах. Итиннэхэ тус бэйэң эппиэтинэни сүгэһиң.

Тыа хаһаайыстыбатын министрэ СТЕПАНОВ

«01» иһитиннэрэр БАҔААРТАН СЭРЭХТЭЭХ БУОЛУН

2005 сыл 5 ыйын түмүгүнэн улууспутугар 10 улааһа баһаар бэлэтинэн. Баһаардар баһаар үгүс аңардара чааһынай дьон оболор сирдэригэр табыстылар. Ол курдук 10-тан 8-на. Манан сибээстээн кулун тутар 1 күнүттэн ыам ыйын 31 күнүгэр дьэри «Жилище-2005» дьин профилактической операция ыһытылына. Бу операция кэмигэр баһаарынай үлэһиттэринэн уопсай 1077 чааһынай дьэһлэр уонна квартиралар бэрэбэрэкэлэнилэр. Баһаарынай быраабылалары куруубайдык кэһинлэрин иһин 38 киһи административнай эппиэтинэскэ тардылынылар.

Баһаардар үгүстэрэ дьэһлэр олохтоохторо, хаһаайытара дьалаһай сыйыанарыттан, болгомтоо суохтарыттан табыстылар. Сүрүн биричиинэлэринэн:

- 1. Табаһы сэрэһэ суох туттууттан.
- 2. Электричество ситимиттэн.
- 3. Оноһу көрүүтэ суох хаалларыттар буоллулар.

Ордук улахан болгомто, сэрэхтээх сыйыан уопсай дьэһ олохторуттан ирдэннилэр. Кистэл буолбатах үгүс квартира олохтоохторо табахтарын тобоһун форточканы таһырдыа быраабаллар. Уопсай дьэһлэр заваинкалар опилка, умуллубатах табах тобоһо опилкага түстэһин 4-5 чаас устата күөдү-сыһы сыйыан сөп. Биер киһи буруйуттан онунан ыал дьэһтэ, мала-сала суох хаалыахтарын сөп. Онон баһаарынай инспекция бу ыһытылыбыт түбэлтэлэри көрбүт дьону 41-8-61 телефонунан биллэрэргитигэр сүбэлиир.

Түмүкүтүгэр сүрүн быраабылалары санатабыт:

- дьэһтэн таһсаргытыгар туох да электричество ситимигэр холбоомтоһун бэрэбэрэкэлээн;
- кыра саастаах оболору собоһотуу хааллара сатаамаң, хаалларар да буоллаһытына таһыттан хатаамаң;
- электросчетчиктар предохранителлэригэр «жучоктары» туттамаң;
- баанньык, гараж тимир оһохторун оттон баран көрүүтэ суох хаалларымаң;
- дьэһ таһыгар бөһхүтүн тыала суох кэмгэ, тутуулартан тэйиччи (50 м), күнүскү кэмгэ уматың;
- табахтыт тобоһун мээһэ бырабымаң;
- оболор уотунан, испиһискэн оонньоууларын кытаанахтык боһсун.

Баһаарынай инспекция

В магазине «Электра +» по ул. И. Винокурова, 15 новые поступления: коляски, велосипеды, надувные матрасы, круги, мячи для купания, зонты пляжные, садово-огородные инвентари, ведра, баки, тазы, посуда; графины для воды, миски для СВЧ, наборы для подарков. Купим лафет 18 х 18 — 32 штуки.

Звонить по тел. 41-4-61 после 18 ч.

Продается ч/б 1-комнатная квартира с телефоном в с. Намцы, центр и дачный дом 6 х 6 м (лафет), с участком 6 соток. Цена договорная или меняем.

Тел. 42-0-90, 33-62-94

КӨННӨРҮҮ

«Энсиэли» хаһыат бэс ыйын 11 к. 75-76 №-гэр «Аюрведа — олох науката» дьин матырыяала Н.И. Дьяконова дьэһ илии баттаһынаах ааҕаргытыгар.

1 Хомустаах орто оскуолатын 10 «в» кылааһын үөрэнээччитэ Петров Юрага, быраатыгар, ийэтигэр Анастасия Васильевнага таһтыр аҕалара	М.К. Аммосов аатынан Хатырык орто оскуолатын убаастанар кырдыгас учуутала, РСФСР оскуолаларын үтүөлээх учуутала, Нам улуунун Ытык киһитэ, педагогической үлэ, тыыл ветерана
Алексей Николаевич холмотлоохтук суох буолбутунан дьиринг кутурбаммытын тиздэбит. Биригэ үөрэнэр оболору, учуутала, төрөһүттэр	ДЬЯКОНОВ Лазарь Александрович ырахан наһаарыттан өлбүтүнэн оболоругар, сизэнэригэр, чугас аймактарыгар дьиринг кутурбаммытын тиздэбит. Хатырык нэһилигин дьаһалтата, ветераннар сэбэтэ
Таһтыр аҕабыт, эһэбит, хос эһэбит, Аҕа дойдуга Улуу сэриитин уонна педагогической үлэ ветерана, РСФСР оскуолаларын үтүөлээх учуутала, Нам улуунун Ытык киһитэ, М.К. Аммосов аатынан Хатырык орто оскуолатын кырдыгас учуутала, директор	ДЬЯКОНОВ Лазарь Александрович уһун ырахан наһаарыттан б.дэ. бэс ыйын 14 күнүгэр 78 сааһыгар олохтон барытын доһотторугар, билэр дьонугар, үөрэппит оболоругар, бары аймактарытыгар дьирингик курутууан туран иһитинэрибит. Оболоро, кийииттара, күтүөттэрэ, сизэнэрэ, хос сизэнэрэ
РСФСР оскуолаларын үтүөлээх учуутала, Нам улуунун Ытык киһитэ, педагогической үлэ, тыыл ветерана	ДЬЯКОНОВ Лазарь Александрович өлбүтүнэн оболоругар, сизэнэригэр дьиринг кутурбаммытын тиздэбит. «Нам улууһа» МТ дьаһалтата, улуус мунньага, улуустааһы ветераннар сэбэттэрэ
Истингик саныыр балтыбыт, эдьинийбит, Нам с. олохтоо	ЖИРКОВА Клавдия Васильевна ырахан наһаарыттан эдэр сааһыгар биһиги кэскибиттэн туорааһынан ийэтигэр Асияна Григорьевна, кэргэннигэр, оболоругар, күтүөттэригэр, сизэнэригэр, биригэ төрөһүттэригэр дьиринг кутурбаммытын тиздэбит.
Истингик саныыр балтыбыт, эдьинийбит, Нам с. олохтоо	ЖИРКОВА Клавдия Васильевна ырахан наһаарыттан эдэр сааһыгар биһиги кэскибиттэн туорааһынан ийэтигэр Асияна Григорьевна, кэргэннигэр, оболоругар, күтүөттэригэр, сизэнэригэр, биригэ төрөһүттэригэр дьиринг кутурбаммытын тиздэбит.
Истингик саныыр балтыбыт, эдьинийбит, Нам с. олохтоо	ЖИРКОВА Клавдия Васильевна ырахан наһаарыттан эдэр сааһыгар биһиги кэскибиттэн туорааһынан ийэтигэр Асияна Григорьевна, кэргэннигэр, оболоругар, күтүөттэригэр, сизэнэригэр, биригэ төрөһүттэригэр дьиринг кутурбаммытын тиздэбит.
Истингик саныыр балтыбыт, эдьинийбит, Нам с. олохтоо	ЖИРКОВА Клавдия Васильевна ырахан наһаарыттан эдэр сааһыгар биһиги кэскибиттэн туорааһынан ийэтигэр Асияна Григорьевна, кэргэннигэр, оболоругар, күтүөттэригэр, сизэнэригэр, биригэ төрөһүттэригэр дьиринг кутурбаммытын тиздэбит.